

Selvitys ja lausunto Eduskunnan oikeusasiamiehelle koskien ennalta ilmoittamatonta tarkastusta eräisiin ennakoäänestyspaikkoihin

VD/4597/00.04

TS/NK

Eduskunnan oikeusasiamies pyytää keskusvaalilautakunnan selvitystä ja kaupunginhallituksen lausuntoa Galleria K:n ja Pähkinärinteen kirjaston ennakoäänestyspaikkaan tehtyä tarkastusta koskevassa asiassa. Tarkastuksessa havaittiin tarkastuspöytäkirjassa todettuja puutteita niin esteettömyyden kuin vaalisalaisuuden toteutumisessa Pähkinärinteen kirjaston ennakoäänestyspaikassa. Tarkastuspöytäkirjassa todetaan esteettömyydestä, että kirjaston ulko-ovelle johtava luiska oli niin jyrkkä, että pyörätuolia tai muuta apuvälinettä käyttävä joutuu ponnistelemaan päästäkseen sisään, että kynnyksellä oli korkeahko ja että luiskan reunoilla ei ollut käsijohteita. Ulko-ovi oli lisäksi raskas. Vaalisalaisuuden säilymistä koskien tarkastuspöytäkirjassa todetaan, että pyörätuolia käyttäviä asiakkaita varten oli äänestämistä varten erillinen pöytä, jota ei kuitenkaan ollut varustettu minkäänlaisella sermillä tai muulla näköesteellä.

Eduskunnan oikeusasiamies pyytää selvityksessä ja lausunnossa kiinnittämään huomiota erityisesti tarkastuspöytäkirjassa viitattuihin oikeusohjeisiin ja siihen, miten esteettömyys ja vaalisalaisuuden turvaaminen on käytännössä toteutunut Vantaan kaupungin ennakoäänestyspaikoilla ja vaalipäivän äänestyspaikoilla. Tarkastuspöytäkirjassa on mm. viitattu vaalilain 48 a, 56 ja 58 §:iin. Vaalilain 48 a §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että kaikissa kunnanhallituksen päätöksellä kotimaan yleisiksi ennakoäänestyspaikoiksi määrättyissä paikoissa on ennakoäänestystä varten asianmukainen ennakoäänestystila ja tarvittava kalusto. Ennakoäänestystilassa tulee olla riittävästi tilaa myös niitä äänestäjiä varten, jotka odottavat vuoroaan päästäkseen äänestämään. Vaalilain 56 §:n mukaan äänestys ennakoäänestyspaikassa on järjestettävä siten, että vaalisalaisuus säilyy. Vaalilain 58 §:n mukaan merkintä äänestyslippuun on tehtävä äänestyskopissa tai muutoin siten, että vaalisalaisuus säilyy. Lisäksi oikeusministeriön vaalilain 10 §:n nojalla vaaliviranomaisille antamissa vaaliohjeissa vuonna 2015 toimitettavia eduskuntavaaleja vaaleja varten (esimerkiksi ohje N:o 1 "Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävät" kohta 3.5.2 ja 3.6.2) on yksityiskohtaiset ohjeet keskusvaalilautakunnille huolehtia esteettömyydestä ja saavutettavuudesta vaalijärjestelyissä.

Selvitys ja lausunto tulee antaa 30.6.2015 mennessä.

Keskusvaalilautakunta 10.6.2015 § 3

Puheenjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Eduskunnan oikeusasiamiehelle seuraava keskusvaalilautakunnan selvitys:

Keskusvaalilautakunnalla on käytössään 10 kappaletta nelipaikkaisia sekä 10 kappaletta kaksipaikkaisia uusia äänestyskoppeja, joissa erityisellä invapaikalla turvataan äänestysalaisuuden säilyminen. Nämä uuden tyyppiset äänestyskopit riittävät jokaiseen ennakoäänestyspaikkaan, ja jatkossa varmistamme että uudet äänestyskopit myös on asennettu jokaiseen paikkaan.

Vantaalla on yhteensä 65 äänestysaluetta, joten osassa vaalipäivän äänestyspaikoissa vaalisalaisuuden säilyminen joudutaan turvaamaan erillisin järjestelyin, kuten äänestystilaan tehdyn erillisen suojaisan paikan muodossa. Vaalipäivän äänestyspaikat sijaitsevat pääosin kouluilla, joiden esteettömyyttä on kartoitettu Vantaan vaalitoimiston toimesta ja tarvittaessa on teetetty esimerkiksi liikuteltavia rampeja. Seuraavissa kuntavaaleissa tulemme mahdollisuuksien mukaan helpottamaan myös sisäänkäyntejä erillisillä luiskilla. Sama kartoitus tullaan tekemään myös jokaiseen ennakoäänestyspaikkaan. Tämän lisäksi ennakoäänestysvirkeilijöille ja vaalilautakunnille suunnatuissa koulutustilaisuuksissa olemme ohjeistaneet ennakoäänestysvirkeilijöitä ja vaalilautakuntia avustamaan kaikin tavoin liikuntarajoitteisia. Äänestyspaikkoja koskien keskusvaalilautakunnalle ei ole aiemmin äänestäjiltä tullut valituksia esteettömyyteen liittyvistä ongelmista, ja

- b) esittää kaupunginhallitukselle, että se lausunnossaan yhtyi em. keskusvaalilautakunnan selvitykseen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Tarkastuspöytäkirja 16.4.2015

Täytäntöönpano: Kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi